

Vážení přátelé,

v letošních podzimních informacích si Vás dovoluujeme srdečně pozvat na připravené i plánované akce ČBS.

Je připraven program **pracovní konference ČBS**, na níž budou prezentovány výsledky výzkumů podzemních orgánů rostlin. Konference se uskuteční v Praze ve dnech 21. – 22. listopadu.

Zasíláme Vám také program podzimního **přednáškového cyklu**.

Na jaro 2004 je plánován jednodenní pracovní seminář **Biotopy ČR a jejich vegetační interpretace v programu Natura 2000**.

Podrobný program semináře bude součástí lednových informací členům.

Zařazení časopisu Preslia do databáze ISI a co to vlastně znamená: Institute of Scientific Information (ISI) sídlící v Philadelphii eviduje špičkové vědecké časopisy v celosvětovém měřítku. Časopis Preslia úspěšně prošel přijímacím řízením a byl zařazen do databáze této instituce, z nichž nejvýznamnější jsou Current Contents (CC) a Science Citation Index Expanded (SCIE). Zařazení do databáze znamená, že názvy článků a abstrakty se bezprostředně po vydání objevují na nejpožívanějším internetovém přehledu vycházející vědecké literatury, tzv. Web of Science (WoS). Dostanou se tedy rychle ke čtenářům po celém světě. Za dva roky se časopisu začne počítat také tzv. impakt faktor, podle něhož se dnes vědecké časopisy především hodnotí a který se vypočítává jako podíl citací časopisu Preslia ve všech evidovaných časopisech k počtu článků zveřejněných v časopisu Preslia (podle toho se takovým časopisům říká „impaktové“).

Informace ze sekretariátu a knihovny: v srpnu a v září tohoto roku si vyžádala rekonstrukce stoupaček ústředního topení v budově Benátská 2 uzavření knihovny ČBS a následné omezení jejího provozu. Děkujeme všem čtenářům za pochopení.

S pozdravem

Romana M. Mlezivová, tajemnice ČBS

Prosba o pomoc – *Sedum hispanicum*

Vážení kolegové, dovoluujeme si obrátit se na Vás opět s prosbou o poskytnutí lokality invazního druhu *Sedum hispanicum*, jehož právě probíhající invazi se snažíme zachytit. Prosíme i o bližší popis stanoviště i další užitečné doplňující údaje. Děkujeme.

S pozdravem Karel Prach a Vlastimil Drda (prach@bf.jcu.cz, drdik@centrum.cz)

Nová publikace

Mráz P. & Mrázová V. (eds): **39. floristický kurz Slovenskej botanickej spoločnosti a Českej botanickej spoločnosti v Gelnici (2000)**. – Bull. Slov. Bot. Spoločn. 25, Suppl. 9. 2003. Zprávy Čes. Bot. Společ. 38, Příl. 2003/1, 2003.

Výsledky z floristického kurzu v Gelnici si můžete objednat v sekretariátě ČBS, cena pro členy ČBS je 60,- Kč, ostatní zájemci a instituce 90,- Kč.

Přednáškový cyklus ČBS – podzim 2003

13. 10. L. DANĚK: Masožravé rostliny
Přednáška se koná ve skleníku experimentální zahrady katedry fyziologie rostlin, Viničná 5, Praha 2 od 17.00 hodin.
20. 10. J. ULLMANN: Nejen sukulentní flóra Jihoafrické republiky
3. 11. V. KOVAŘÍK: Pozoruhodné dřeviny zámeckých parků Podblanicka
10. 11. J. ČEŘOVSKÝ: Botanicky významná území v ČR – předběžný návrh
24. 11. V. HORÁKOVÁ: Marocké botanické putování
1. 12. J. POKORNÝ, R. LHOTSKÝ: Třeboňská rybníční soustava při povodni 2002 a následná opatření
8. 12. H. ŠTORCHOVÁ: Příroda Aljašky od jara do zimy
15. 12. F. KRAHULEC & kol.: Prof. Karel Domin – osobnost, geobotanik, taxonom, morfolog, děkan PřF UK, rektor UK.
Vzpomínkový seminář u příležitosti 50. výročí úmrtí (*1882 , †1953). Seminář se koná v Krajinově posluchárně od 15.00 hodin.

Přednášky se konají v Krajinově posluchárně katedry botaniky PřF UK, Benátská 2, Praha 2 od 17.00 hodin pokud není v programu uvedeno jinak.

Hosté vítání!

Doc. RNDr. Vladimír Řehořek, CSc.
předseda ČBS

BOTANICKY VÝZNAMNÁ ÚZEMÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Od letošního roku 2003 se i Česká republika zapojila – díky grantu od nizozemského sponzora – do evropského projektu identifikace Botanicky významných území (IPAs – Important Plant Areas). Projekt je jedním z důležitých úkolů mezinárodního sdružení na ochranu evropských planých rostlin PLANTA EUROPA. (Její poslední, již 3. konference se konala v létě 2001 v Průhonicích u Prahy a zúčastnila se jí i řada členů ČBS.) Hlavním koordinátorem projektu v ČR je Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, která je také jedním z českých členů výše jmenované mezinárodní organizace.

Botanicky významné území je definováno jako *území přírodní nebo přírodě blízké, vykazující mimořádné botanické bohatství a/nebo hostící vynikající soubor vzácných, ohrožených a/nebo endemických druhů rostlin a/nebo rostlinstvo vysoké botanické hodnoty.*

Projekt je realizován pracovním týmem, v němž je zastoupena oficiálně i Česká botanická společnost a spolupracuje řada členů ČBS. Po úvodním semináři projektu začátkem roku byla do češtiny přeložena a distribuována metodika projektu, konalo se několik dalších porad a byl již proveden první předběžný výběr více než 50 území, na která bude v rámci projektu zaměřena pozornost. Koordinátoři projektu doufají, že budou moci do součinnosti zapojit i další členy České botanické společnosti a ostatní aspoň vhodnými formami o vývoji projektu průběžně informovat. Národní koordinace byla svěřena RNDr. Zdence Podhajské (podhaj@nature.cz) a RNDr. Danuši Turoňové (turonova@nature.cz) na pražském ústředí AOPK ČR. Konzultantem projektu je RNDr. Jan Čerovský CSc. (cerovskv@nature.cz).

Tématu projektu Botanicky významná území v ČR se bude věnovat dr. Čerovský ve své přednášce dne 10. 11. 2003 (vizte program podzimního přednáškového cyklu ČBS).

Východočeská pobočka ČBS Vás zve na přednášku:

7. 11. „Jak zemědělská politika ovlivňuje management krajiny“

Přednáší Mgr. Michal Hejman z České zemědělské univerzity v Praze. Přednáška se koná v Hradci Králové, Muzeum východních Čech, Gayerovy kasárny, od 16 hodin.

Seminář České botanické společnosti
Biotopy ČR a jejich vegetační interpretace v programu Natura 2000,
Praha, březen 2004

Během mapování Natura 2000 se objevila celá řada otázek spojených s interpretací biotopů/vegetace podle C-M systému klasifikace rostlinných společenstev; tyto otázky (1) rozšiřují znalosti o variabilitě rostlinných společenstev, (2) upozorňují na vegetaci dosud přehlíženou či opomíjenou, (3) vyvolávají potřebu formálně správně „nové“ typy podchytit klasickými fytoocenologickými metodami.

Předpokládáme pracovní bloky věnované nelesním a lesním biotopům a jejich budoucímu monitoringu a managementu.

Struktura semináře (tématické bloky)

- Úvodní blok: evropské zkušenosti a novinky s realizací směrnice o stanovištích
- Biotopy nelesní
- Biotopy lesní
- Management a monitoring biotopů
- Červená kniha biotopů ČR

Tomáš Kučera, kucera@uek.cas.cz

Seminář se bude konat začátkem března 2004 pravděpodobně v Krajinově posluchárně (podle počtu přihlášených) katedry botaniky PřF UK v Benátské 2, Praha 2. Vzhledem k nutnosti včasného zajištění potřebné posluchárny žádáme všechny zájemce, aby se přihlásili na seminář buď e-mailem na adresy kucera@uek.cas.cz nebo botspol@natur.cuni.cz, popř. poslali předběžnou přihlášku do 30. 10. 2003 na adresu sekretariátu ČBS, Benátská 2, 128 01 Praha 2.

návratka – zašlete na adresu sekretariátu ČBS, Benátská 2, Praha 2 do 30. 10. 2003

Přihlašuji se na seminář ČBS Biotopy ČR a jejich vegetační interpretace v programu Natura 2000

Jméno a korespondenční adresa (e-mail):

.....
.....
.....
.....

Mám zájem přednést referát na téma:

.....
.....
.....
.....

Datum, podpis

Pracovní konference České botanické společnosti 2003

Botanický underground. Podzemní orgány rostlin ve světle posledních výzkumů.

Praha, 21. – 22. listopadu 2003

*Velká geologická posluchárna PřF UK, Albertov 6, Praha 2
(budova děkanátu PřF UK)*

tram 18, 24, zast. Albertov

**Presence účastníků v pátek 13.00 – 14.00
v sobotu 8.00 – 9.30**

Konferenční poplatek: studenti a členové ČBS 50,- Kč, ostatní účastníci 100,- Kč.
Občerstvení o přestávkách zajištěno, bude možno též zakoupit publikace ČBS a dalších organizací.

Motto:

„ Učinil jsem objev: každá bylina má nejen jiný list a květ, nýbrž i jiný kořen. Vy, kdo se nepatříte v půdě, abyste vyplnili bejlí, nemáte ponětí o skrytém bohatství kořenů. Jsou kořeny kypřé, dužnaté, chorobně bledé; nebo tuhé, rozvětvené, bohaté jako čupřina; plazivé, dřevnaté, naběhlé, hlízovité, úporné i křehké, pevné jako ovčí struna, hluboké i mělce rozlezlé, tučné i hladově vychrtlé, růžové jako živé nervy i černé jako hniloba, kosmaté i lysé; říkám vám, pod zemí je to stejně bohaté jako nad zemí.“

K. Čapek, 1926

Program:

Pátek 21. listopadu

14.00 Zahájení konference (V. ŘEHOŘEK, předseda ČBS)

14.20 - 14.40 Prolog: R. ŠRÁMEK: Tajemství kořenů

I. Růst podzemních orgánů – předsedající V. ŘEHOŘEK

14.40 – 15.05 J. JENÍK: Kořeny a stonky ve skrytu půdy – metodologické pozastavení

15.05 – 15.20 J. SLÍŽOVÁ & P. ELIÁŠ: Architektura, dílkový rast a biomasa podzemních orgánů bazy chabzdovéj (*Sambucus ebulus* L.)

15.20 – 15.35 K. BÍMOVÁ, MANDÁK B. & PYŠEK P.: Architektura oddenkového systému dvou rodičovských druhů rodu *Reynoutria* a jejich hybrida

15.35 – 15.50 J. PERGL, I. KOUKOLIKOVÁ & PYŠEK P.: Věková struktura populací *Heracleum mantegazzianum* zjišťovaná pomocí herbochronologie

15.50 – 16.50 přestávka – poster session

16.50 – 17.05 J. HUSÁKOVÁ: Fenologie v podzemním prostoru listnatého lesa

17.05 – 17.25 J. MARTÍNKOVÁ: Vegetativní regenerace z kořenů u krátkověkých druhů rostlin

17.25 – 17.40 M. KOČVAROVÁ: Význam adventivních pupenů na kořenech pro životní cyklus rukve bahenní (*Rorippa palustris*)

17.40 – 17.55 H. ČÍŽKOVÁ: Struktura podzemních orgánů rákosu

17.55 – 18.10 O. VOTRUBOVÁ: Apoplastické bariéry v kořeni, jejich význam a vývoj

18.10 – 18.25 M. MARTÍNKOVÁ & R. GEBAUER: Stavba kořenů smrku ztepilého

18.25 – 18.35 J. KLIMEŠOVÁ: Databáze klonálního růstu rostlin střední Evropy CLO-PLA: co obsahuje a kde ji najít?

Sobota 22. listopadu

II. Interakce v půdním prostředí – předsedající J. KVĚT

- 8.30 – 8.45 L. BLÁHA: Reakce kořenového systému na abiotické stresory
8.45 – 9.00 S. BŘEZINA: Prostorová heterogenita dusíku a fosforu na škále rostlinných individuí horské louky
9.00 – 9.20 M. ŠMILAUEROVÁ: Kořeny v heterogenním půdním prostředí
9.20 – 9.35 L. ADAMEC: Ekofyziologická charakteristika kořenů masožravých rostlin
9.35 – 10.05 *přestávka*
10.05 – 10.20 N. VRCHOTOVÁ, B. ŠERÁ & J. TRÍSKA: Fenolické látky v orgánech křídlatek
10.20 – 10.35 M. VOHNÍK: Inokulace erikoidních rostlin mykorhizními symbionty
10.35 – 10.50 J. MÖLLEROVÁ: Symbiotická fixace dusíku
10.50 – 11.05 M. PAVELKA, D. JANOUŠ & J. FORMÁNEK: Tok oxidu uhličitého z půdy
11.05 – 11.20 T. PICEK: Procesy v rhizosféře kořenových čistíren
11.20 – 12.00 *poster session*
12.00 – 13.00 *oběd*

III. Metody studia – předsedající J. JENÍK

- 13.00 – 13.20 S. PECHÁČKOVÁ: Netradiční přístupy k výzkumu podzemí lučních společenstev
13.20 – 13.40 K. FIALA: Sezónní změny růstu kořenů a jejich roční produkce - metody a problémy stanovení
13.40 – 13.55 Š. HUSÁK: Poznatky ze stanovení podzemní biomasy u makrofyt
13.55 – 14.15 J. ČERMÁK: Nedestruktivní instrumentální metody měření kořenového systému stromů
14.15 – 14.35 M. KRIVÁNEK: Herbochronologie - možnosti a principy nové metody
14.35 – 14.50 *přestávka*

IV. Praktické využití – předsedající J. JAKRLOVÁ

- 14.50 – 15.10 J. MIKULKA J. & M. KNEIFELOVÁ: Vliv regulace plevelů na vegetativní reprodukci vytrvalých plevelů
15.10 – 15.25 J. MÖLLEROVÁ: Podzemní biomasa na plochách po buldozérové přípravě (Krušné hory)
15.25 – 15.40 F. HRABĚ, J. SKLÁDANKA & P. KNOT: Hmotnost a stratifikace biomasy travních a travníkových biomů
15.40 – 15.55 J. DUŠEK: Rostliny v kořenových čistírnách
15.55 – 16.10 J. JAKRLOVÁ: Kořeny jako koření
16.10 Závěr konference

Délka referátu je včetně 5-ti minutové diskuse!

Postery

- K. KUBÁT: Kořeny na větvích smrků, lip a bříz na sutích SZ Čech
- K. FIALA: Změny v podzemní biomase lučních porostů vlivem různé intenzity kosení
- K. FIALA, L. HERNÁNDEZ & R. HERRERA: Biomasa kořenů různých typů kubánských lesů a savan
- J. HŘIB: Cirkumnutace hypokotylu a primárního kořene smrku ztepilého (*Picea abies* (L.)Karst.)
- Z. MAŠKOVÁ & J. KVĚT: Sezónní dynamika poměru podzemní k nadzemní biomase v různě obhospodařovaném společenstvu horské louky
- M. SOSNOVÁ: Vegetativní regenerace z kořenů u rukve bahenní (*Rorippa palustris*): vliv data výsevu a fenologie
- A. KOCIÁNOVÁ: Banka pupenů na kořenových fragmentech
- S. PECHÁČKOVÁ & J. NESVADBOVÁ: Sbírka podzemních orgánů rostlin: herbář, obrazová banka, databáze.
- K. ČÁMSKÁ: Počáteční růst větvených a nevětvených kořenů *Festuca rubra* L.
- M. KNEIFELOVÁ & J. MIKULKA: Vliv agroekologických faktorů na vegetativní reprodukci plevelů na orné půdě
- P. ŠŤASTNÁ: Možnosti využití herbochronologie u šťovíku alpského
- P. DOSTÁL: Vyčkat nebo utéct? Alokace zdrojů do zásobních vs. generativních orgánů v podmínkách competičního stresu.
- O. VOTRUBOVÁ, A. SOUKUP, L. VOJTIŠKOVÁ, E. MUNZAROVÁ:
Development of root structure of *Acorus*
Early development of exodermis in wetland plants - general structural feature ?
Nitrogen nutrition and ammonium and nitrate uptake kinetics of selected wetland plants
Carbohydrate metabolism of wetland plants roots and rhizomes – influence of high nutrient load
Effect of aluminium on growth and structure of wetland plants

Upřesňující pokyny k posterům:

Š 80, V 100 cm, doporučujeme připravit poster jako jeden plakát a připevnit jej pak na panel.

Možnost instalace posterů od 13.00

**Jihomoravská pobočka České botanické společnosti
a katedra botaniky PřF MU v Brně
Vás na podzim 2003 zvou na pravidelné přednáškové cykly**

Přednášky začínají vždy ve čtvrtek v 16.00 hodin v botanickém praktiku katedry botaniky Přírodovědecké fakulty MU v Brně, Kotlářská 2. S odbornými přednáškami se budou každý týden střídát přednášky cestopisné „Do světa na kytky“.

Cyklus odborných přednášek:

23. 10. **PETR POKORNÝ:** Svědectví zaniklých jezer: jezerní fenomén v Čechách a na Moravě
6. 11. **ZOLTÁN BOTTA-DUKÁT:** Plant invasions in Hungary
20. 11. **RADIM HÉDL:** Dlouhodobé změny listnatých lesů dvou ekologicky odlišných území- Rychlebských hor a Pálavy
4. 12. **MAGDALÉNA CHUMCHALOVÁ:** Zobrazování rostlin v minulosti a dnes: průřez historií vědecké ilustrace v botanice

Cyklus přednášek „ Do světa na kytky“:

16. 10. **LUBOŠ ÚRADNÍČEK, PETR MADĚRA:** Dřeviny národních parků západní části USA, část II
30. 10. **IVA APOSTOLOVA:** Biodiversity and endemism of Bulgarian flora and conservation activities
13. 11. **MILAN CHYTRÝ, MICHAL HÁJEK, PETRA HÁJKOVÁ, JAN ROLEČEK, PETR ŠMARD:** Západní Sajan: vodní cestou z tajgy do lesostepi
27. 11. **MARIE RAFAJOVÁ:** Národní parky Nového Zélandu

Aktuální informace a případné změny programu budou oznámeny na
www.sci.muni.cz/botanv/hovinky.htm

Jaroslav Koblížek, předseda jihomoravské pobočky ČBS
&
Milan Chytrý, vedoucí katedry botaniky

Česká botanická společnost, západočeská pobočka
Tylova 22, Plzeň, 301 25 Plzeň

Pozvánka

Dovolujeme si Vás pozvat na následující podzimní akce v roce 2003:

Přednášky Západočeské pobočky ČBS:

17. 10. (Pá), 16.30	RADKA ROSENBAUMOVÁ: Co víme a nevíme o rodu <i>Galeobdolon</i>
7.11. (Pá), 16.30	BOHUMIL MANDÁK: Příroda jihovýchodní Asie
28.11.(Pá), 16.30	JAROMÍR SOFRON: Otazníky kolem fytogeografického členění Šumavy

Přednášky se konají vždy v Pedagogickém centru v učebně č. 1, Koperníkova 26, Plzeň.
Příjezd z centra Plzně trolejbusem č. 16 (stanice Koperníkova).

Akce katedry biologie, Fakulta pedagogická ZČU v Plzni:

3.-5.10.	Mykologická exkurze
6.-7. 10.	Výstava hub
6.-9. 10.	Kurs indikační geobotaniky

Podrobné informace a program seminářů katedry biologie naleznete na webových stránkách katedry: <http://www.pef.zcu.cz/pef/kbi/php/aktual.php>

Hosté jsou na všech akcích vítáni!

Mgr. Zdeňka Chocholoušková
jednatelka, chochol@kbi.zcu.cz

RNDr. Sylvie Pecháčková, PhD.
předsedkyně

Podzimní botanické exkurze BF JU České Budějovice 2003

Za bučinami, Cardamine trifolia a kaňonovitým údolím na Třeboňsko

sobota 4.10. – Vlakem z ČB v 7.28 do Veselí nad Lužnicí (rychlík do Prahy), tam přestup na vlak směr České Velenice (odjezd 8.15) do Suchdola nad Lužnicí (na nádraží, ne na zastávku!), příjezd v 9.00 – **tam sraz**. Pak přes Klikov do PR Bukové kopce a do údolí potoka Dračice. Když zbude čas, tak i blatkové rašeliniště Široké blato. Návrat do ČB v 19.40 nebo 20.17 – vede K. Boublík

Exkurze je pořádána společně s Botanickým ústavem AV ČR v Průhonicích.

Na Kohouta nebo na Slepici?

neděle 12.10. – Odjezd autobusem z Č. Budějovic do Besednic v 7.30, návrat v 19.50 (18.55 z Besednic). Kdyby bylo zvlášť ošklivo, tak lze o autobus dřív, příjezd v 15.40. Buřty s sebou. – vede P. Koutecký

Není ostružina jako ostružina aneb batologická exkurze ze Zlaté Koruny do Třisova

sobota 18.10. – Sraz u vlakového nádraží ve Zlaté Koruně po příjezdu vlaku v 8.28 (odjezd z Českých Budějovic směr Český Krumlov v 7.40). Návrat vlakem ze zastávky Třisov v 15.34 nebo v 18.02. – vede P. Lepší

Exkurze je pořádána společně s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích.

Údolí Stropnice

neděle 19.10. – Vlakem z ČB v 8.29 směr České Velenice do Jílovic (tam sraz po příjezdu v 9.00). Pak údolím Stropnice do Hluboké u Borovan nebo ještě dál. Předpokládáný návrat v 17.52 – vede M. Štech

Exkurze je pořádána společně s Jihočeskou pobočkou ČBS

Planá nad Lužnicí – přes Borek a u Hlíňáka a Skopytce do Roudné

sobota 25.10. – Odjezd 8.30 busem do Plané, návrat osobákem z Roudné v 18.20. Buřty s sebou. – vede J. Š. Lepš

Za říčním fenoménem do údolí Vltavy

úterý 28.10. – Sraz na vlakové zastávce v Křemži v 8.06 (odjezd vlaku z ČB v 7.40 směr Český Krumlov). Kolem Borského rybníka na hadce v lese Bílý mech, do údolí Křemžského potoka a na Dívčí kámen, pak podél Vltavy podle času buď do Borsova, nebo jenom do Vrábče. S sebou hodně jídla, pevnou obuv a bezedné odhodlání lézt do všech těch krpálů – a udržet si při tom dobrou náladu! – vede D. Zelený

Bryologická exkurze na úpatí Slepických hor

sobota 1.11. – Odjezd 8.00 busem do Trhových Svinů, návrat autobusem z Besednic v 16.50. Lupy s sebou! – vede J. Kučera

Za ruderaly Vltavy

sobota 15.11. – Sraz v 9.00 na autobusové zastávce Vltava střed směr Pražská. Plánovaná trasa povede ruderalní a příbřežní vegetaci podél pravého břehu Vltavy směrem po proudu. Délka exkurze podle zajímavosti vegetace a počasí. Exkurze je zaměřena spíše na začátečníky. – vede S. Mihulka

Lišovský práh (botanická exkurze s demonstrací některých geologických a historických zajímavostí)

sobota 29.11. – Autobusem MHD č. 1 na Rudolfovo ke kostelu (odjezd z nádraží v 8.04), sraz na konečné u kostela po příjezdu autobusu v 8.15. Z Rudolfova směr Libnič – vede K. Prach

Lichenologická exkurze

sobota 6.12. – Odjezd vlakem v 7.45 přes Horažďovice předměstí (směr Plzeň) do Velkých Hydčic (příjezd 9.10), návrat okolo 20.00 – vede J. Vondrák

sobota 8.11. – Tradiční výstup BF JU na Klet'

sobota 22.11. – Kořenová konference ČBS v Praze

Srdečně zveme všechny zájemce o přírodu a botaniku zvláště.

Aktuální informace je možno získat u Milana Štecha, České Budějovice.

tel. 387 772 373, večer 387 331 312 nebo email stech@bf.jcu.cz